

ประวัติความเป็นมาของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ประวัติความเป็นมาของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนแยกกล่าวได้ดังนี้

๑. ประวัติความเป็นมาของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของไทย

เดิมทีเดียวไทยไม่ได้ใช้คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนดังเช่นในปัจจุบัน จากหลักฐานพบว่าในประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ ฉบับ พ.ศ. ๒๔๖๒ มาตรา ๑๒ ใช้คำว่ารัฐประศาสนโยบาย หรือความปลอดภัยแห่งบุคคลอาทรัพย์สิน และต่อมาในพระราชบัญญัติสมุดเอกสารและการพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๐ มาตรา ๖ (๓) ใช้คำว่าความสงบราบคาบของประชาชน^(๑) แล้วก็ใช้คำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนเพียงอย่างเดียว ในพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๗๖ ซึ่งยกเลิกแล้ว ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒, ๒๒๕ และ ๒๔๕ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๔๗ ในบางครั้งก็ใช้คำว่าเพื่อประโยชน์แก่ประเทศหรือเพื่อความสงบเรียบร้อยหรือมาตุภูมิของประชาชนในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๔๙๓ มาตรา ๑๖ แต่ปรากฏว่า ส่วนมากใช้ถ้อยคำว่า ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน เช่นเดียวกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่นในพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๘๔, ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๒๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๐๑, ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕, พระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ. ๒๔๙๙, พระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๔, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๑๗ มาตรา ๓๐, ๔๐, ๔๔, ๔๖ และ ๔๘ และกฎหมายอื่น ๆ อีกหลายฉบับ^(๒)

หลักการเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนของไทย แต่เดิมใช้บังคับแก่หลักการเสรีภาพในการทำสัญญาโดยถือเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่ง แต่เมื่อล่วงมาถึงปัจจุบัน หลักการดังกล่าวได้กลายเป็นหลักการสำคัญที่ใช้บังคับแก่กฎหมายเอกชนโดย

ทั่วไปของทุกประเทศ สำหรับประเทศไทยก็อยู่ในท่านองเดียวกัน ทั้งนี้อาจเห็นได้จาก บทบัญญัติหลายแห่งในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์โดยยอมรับหลักการ เช่นว่านั้นโดยตรง และในส่วนที่มีบัญญัติไว้โดยตรง ในทางปฏิบัติก็เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปดังที่ปรากฏตาม แนวคำพิพากษาศาลฎีกาซึ่งโดยยอมรับหลักการนี้อย่างกว้างขวาง^(๓) มิได้จำกัดเฉพาะ กรณีนิติกรรมแต่อย่างใดเหมือนในยุคก่อน ๆ^(๔)

๒. ประวัติความเป็นมาของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของฝรั่งเศส

ฝรั่งเศสยอมรับแนวความคิดเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนจากกฎหมายโรมัน แต่การยอมรับแนวความคิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนนี้ ในยุคที่ยกร่างประมวลกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส โดยยอมรับแนวความคิดเช่นนั้นเฉพาะที่ไช้มังคับแก่ หลักการเสรีภาพในการทำสัญญา โดยถือเป็นข้อจำกัดอย่างหนึ่งเท่านั้น แต่เมื่อล่วงมาถึงปัจจุบัน เสรีภาพในการทำสัญญาถูกจำกัดมากขึ้นทุกที จนปรากฏว่าเป็นที่ยอมรับกัน โดยทั่วไปว่าแนวความคิดดังกล่าวได้กลายเป็นหลักการสำคัญที่ไช้มังคับแก่กฎหมายเอกชน โดยทั่วไป มิได้จำกัดเฉพาะกรณีนิติกรรมแต่อย่างใดเหมือนในยุคก่อน ๆ^(๕)

(๑) ชานินทร์ กรัยวิเชียร, ศาสตราจารย์. ภาษากฎหมายไทย, (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๔), หน้า ๕๕.

(๒) อุกฤษ มงคลนาวิน, ดร. เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน

(๓) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕.

(๔) เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๓.

(๕) เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน.

อุกฤษ มงคลนาวิน, ดร. ความบรรยายต้นปรีดชาโทเรื่องกฎหมายแพ่งฝรั่งเศส ว่าด้วยเรื่องสัญญา (คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๑-๖ (อัครสำเนา).

๓. ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของอังกฤษ

ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนของอังกฤษ (Public Policy) เริ่มต้นขึ้นในสมัยพระนางเจ้าเอลิซาเบท (Elizabethan days) (๖) แต่มาเริ่มวางหลักเกณฑ์ของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนอย่างจริงจังในศตวรรษที่ ๑๘ (๗) เมื่อศาลเริ่มพิพากษาให้สัญญาที่จำกัดเสรีภาพทางการค้าเป็นโมฆะ (๘) เพราะขัดต่อผลประโยชน์ของส่วนรวมหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน (๙)

ในศตวรรษที่ ๑๘ ถึง ต้นศตวรรษที่ ๑๙ ศาลได้ขยายขอบเขตในการใช้หลักเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวมครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ อย่างกว้างขวางและโหมก (๑๐) จนคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนถูกขนานนามว่าเป็นม้าเสียส (Unruly horse) (๑๑) เพราะขัดต่อหลักเสรีภาพพื้นฐานในการทำสัญญาของบุคคล (๑๒) ต่อมาในปี ๑๘๕๓ ซึ่งเป็นปีที่ลัทธิปัจเจกนิยม (Individualism) กำลังรุ่งเรือง จึงได้มีการจำกัดการใช้หลักเรื่องผลประโยชน์ของส่วนรวมในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชน (๑๓) และเมื่อลัทธิตลาดเสรี (Laissez faire) เจริญเต็มที่ในสมัยวิกตอเรีย เสรีภาพของบุคคลในการทำสัญญากลับกลายเป็นสิ่งที่ละเมิดไม่ได้ ซึ่งเป็นหลักการที่สำคัญที่สุดในเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนในสมัยนั้น (๑๔)

(๖) B.F. Cataldo and others, Introduction to Law and the Legal Process, (New York: John Wiley & Sons Inc., 1966), p. 641.

G.C. Cheshire and C.H.B. Pifoot, The Law of Contract, (5th ed; London: Butterworth & Co. (Publisher) Ltd., 1960), p. 311.

I.M. Sinclair, The Vienna Convention on the Law of Treaties, (Manchester: Manchester University Press, 1973), p. 110.

(๗) Ibid.

(๘) Cataldo and others, loc. cit.

แต่ในปัจจุบันนี้ สังคมเริ่มสนใจถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมมากขึ้น เพราะคนมักใช้เสรีภาพเกินขอบเขต ลัทธินิยมผลประโยชน์ของส่วนรวม (Collectivism) กลับเข้ามาแทนที่ลัทธิปัจเจกนิยม หลักการของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงเปลี่ยนมาให้การคุ้มครองผลประโยชน์ของส่วนรวมโดยประสานกับหลักเสรีภาพของบุคคล (๑๕)

๔. สรุป

ประวัติความเป็นมาของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชนเริ่มจากการเป็นข้อจำกัดในการทำสัญญาแล้วขยายขอบเขตมาเป็นหลักการสำคัญใช้บังคับแก่กฎหมายเอกชนโดยทั่วไป แนวความคิดเรื่องความสงบเรียบร้อยของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปตามกาลสมัย ดังจะเห็นได้จากคำพิพากษาของศาลในอดีต เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะเป็นลักษณะพิเศษเฉพาะของคำว่าความสงบเรียบร้อยของประชาชน ซึ่งจะกล่าวในบทต่อไป

(๘) Sinclair, loc. cit.

(10) A.G.Guest, Anson's Law of Contract, (Oxford: Oxford University Press, 1973), p. 320.

(11) Ibid.;
A.M.Scott, Private International Law, (London: Macdonald & Evans Ltd., 1972), p. 91;
A.L.Corkin, Cases on the Law of Contract, (2nd ed; St. Paul: West Publishing Co., 1955), p. 1108;
Cheshire and Fifoot, op. cit., pp. 278-279;
The Dictionary of English Law, edited by Earl Jowitt, (London: Sweet & Maxwell, 1959), p. 1433.

(12) Guest, loc. cit.

(13) G.W.Paton, Jurisprudence, (2nd ed; Oxford: Clarendon Press, 1951), pp. 113-115.

(14) Cheshire and Fifoot, loc. cit.

(15) Ibid.; Paton, loc. cit.; Guest, loc. cit.